

Gepubliceerd op *Sovon.nl* (<https://www.sovon.nl>)

[Home](#) > Tapuit: een soort in de min, maar dit jaar in de plus

---

[1]

08 juli 2019

Tapuit: een soort in de min, maar dit jaar in de plus

Wie in voorjaar of zomer de duinen van één van de Waddeneilanden bezoekt of het Aekingerzand, op de grens van Friesland en Drenthe, ziet met een beetje geluk iets zwart-wits wegschieten. Goede kans dat het een Tapuit is, waarvan de tweekleurige staart behoorlijk opvalt bij het opvliegen.

Zwaar in de min

Het gaat niet best met de Tapuit in grote delen van Europa. In ons land tellen we in recente jaren rond 300 broedparen. Ter vergelijking: eind jaren zeventig waren dat er nog minstens 2000. Het was toen een karakteristieke bewoner van duin- en heidegebieden, maar de meeste zijn inmiddels verlaten. De resterende bolwerken liggen in de duinen benoorden het Noordzeekanaal en op het Aekingerzand.

Oorzaken

Een belangrijke oorzaak van de achteruitgang ligt in de verruiging van duinen en heide door neerslag van stikstof uit de lucht. Wat ook meespeelt is het verdwijnen van het konijn, dat zowel nestholen

verschafte als (door te grazen) veldjes met lage begroeiing; ideaal voor de op de bodem foeragerende Tapuit.

Onderzoek aan Tapuiten

Tapuiten behoren tot de best onderzochte zangvogels. Men leze bijvoorbeeld de monografie van Herman van Oosten. In de recent verschenen Sovon Nieuws (2019-2) staat een bijdrage over tapuitenonderzoek in de duinen van Noord-Holland. Het wordt uitgevoerd door Sovon-collega Frank Majoor en Boswachter Tim Zutt van Landschap Noord-Holland. Lees het terug via: www.sovon.nl/maatwerk-tapuit [2].

De link naar [de monografie van Herman van Oosten](#) [3].

2019 een goed tapuitenjaar

Wat blijkt, 2019 is een uitzonderlijk goed broedjaar voor de Tapuit aan het worden. Op het Aekingerzand steeg het aantal van 28 broedparen in 2018 naar 42 dit jaar. In de duinen van Den Helder een vergelijkbaar verhaal, van 25 paren naar 42, en in een derde bolwerk, de Eierlandse Duinen op Texel, van 29 naar 37. Ook de jongen-productie zit dit jaar op een hoog niveau. Normaal bestaat een legsel uit vijf of zes eieren, dit jaar zijn ook diverse succesvolle zevenlegsels aangetroffen. Bovendien is het aantal tweede legsels dit jaar opvallend hoog. Bij Den Helder zijn er dit jaar 14 aangetroffen, terwijl tweede legsels in de meeste voorgaande jaren zeldzaam waren. Door nestbescherming met gaas voor de nestingang (konijnenhol) waren er de afgelopen twee jaar nauwelijks predatieverliezen. Dit jaar zijn er al meer dan 200 jongen uitgevlogen, dubbel zo veel als in de meeste andere jaren. Aan het Noordhollands Duinreservaat gaat de opleving helaas voorbij. Daar zijn nog maar een paar broedparen aanwezig.

Oorzaken succes

Op basis van kleurringonderzoek blijkt dat er dit jaar ongewoon veel Tapuiten naar hun broedgebieden zijn teruggekeerd: 40% van de jonge vogels en maar liefst 60% van de volwassen vogels. Dat kan te maken hebben met gunstige omstandigheden in de Afrikaanse overwinteringsgebieden of tijdens de trek, maar waarschijnlijker is dat het samenhangt met een hoge overleving van jonge vogels vorig jaar in de kritieke periode direct na het uitvliegen.

Dat de broedresultaten in 2019 goed zijn, kan zijn oorzaak vinden in de ongewone droogte vorig jaar. Daardoor ging veel gras in de duinen dood, wat resulteerde in prima foerageeromstandigheden voor de Tapuiten dit voorjaar. Daarnaast heeft Landschap Noord-Holland allerlei maatregelen getroffen om de laatste Tapuiten te redden. Zo zijn delen van het glooiende landschap gechopperd, ofwel zeer kort tot op de bodem gemaaid, wat positief lijkt uit te pakken voor deze soort. De zorgen om het lage aantal konijnen blijven echter, dus we zijn heel benieuwd of de positieve lijn zich de komende jaren voortzet.

Samenwerking

Het tapuitenveldwerk wordt uitgevoerd door Frank Majoor van Sovon, bij Den Helder gebeurt dit in samenwerking met Tim Zutt van Landschap Noord-Holland. Vogelbescherming Nederland, Vereniging van Bos- en Natuureigenaren (OBN-programma) en Landschap Noord-Holland financieren het onderzoek. Op het Aekingerzand doet Stef Waasdorp het veldwerk en in het Noordhollands Duinreservaat Herman van Oosten.

Meer info:

Op www.vogelatlas.nl/tapuit [4] staan veel kaarten over de verspreiding van de Nederlandse tapuiten sinds midden jaren zeventig.

Meer algemene info over tapuiten is te vinden op www.sovon.nl/tapuit [5]

[Disclaimer](#) [Privacyverklaring](#) [Voorwaarden](#) [Colofon](#) [Sitemap](#)

Bron-URL: <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/tapuit-een-soort-de-min-maar-dit-jaar-de-plus>

Links

[1] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/tapuit-een-soort-de-min-maar-dit-jaar-de-plus>

[2] <http://www.sovon.nl/maatwerk-tapuit>

[3] <https://www.bol.com/nl/p/vogelboeken-d->

-

[tapuit/9200000095178307/?suggestionType=featured_product&suggestedFor=tapui&originalSearchContext=media_all&originalSection=main](https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/tapuit-een-soort-de-min-maar-dit-jaar-de-plus)

[4] <http://www.vogelatlas.nl/tapuit>

[5] <http://www.sovon.nl/tapuit>